

extensum : « Ea , inquit , quæ retro sunt oblitus , in ea » quæ ante sunt extensus , secundum intentionem sequor » ad palmam supernæ vocationis Dei in Christo Jesu¹. »

SERMO CCCXLII².

De sacrificio vespertino.

In quo sermone explicatur initium Evangelii Joannis.

I. DE Sacrificio vespertino Sermo reddendus est. Oravimus enim cantando, et orando cantavimus : « Diri- » gatur oratio mea sicut incensum in conspectu tuo : ele- » vatio manuum mearum sacrificium vespertinum³. » In oratione advertimus hominem, in extensione manuum agnoscimus crucem. Est ergo hoc signum quod in fronte gestamus, signum quo salvi sumus. Signum irrisum, ut honoraretur; contemptum, ut glorificaretur. Deus comparet, ut homo deprecetur; et Deus latet, ut homo moriatur. « Si enim cognovissent, nunquam Dominum gloriæ » crucifixissent⁴. » Hoc ergo sacrificium, ubi sacerdos est victima, redemit nos fuso sanguine Creatoris. Non tamen creavit nos cum sanguine, sed redemit sanguine⁵. Creavit nos « In principio quod erat Verbum, et Verbum » erat apud Deum, et Deus erat Verbum. » Ab hoc creati sumus. Sermo contextus adjungit : « Omnia per ipsum » facta sunt, et sine ipso factum est nihil. » Hoc est quo creati sumus. Quo vero redempti, audi : « Quod factum » est, inquit, in eo vita erat, et vita erat lux hominum,

¹ Philip. III, 13, 14. — ² Alias 8, de Sirmondianis. — ³ Psal. CXL, 2. — ⁴ 1 Cor. II, 8 — ⁵ Florus ad 1 Cor. XI, et Hebr. IX.

» et lux in tenebris lucet, et tenebræ eam non compre- » henderunt¹. » Adhuc Deus est : adhuc illud dicitur, quod incommutabile semper manet; adhuc illud dicitur, cui videndo corda mundanda sunt : unde autem mundentur, nondum dicit. « Lux, inquit, lucet in tenebris, et » tenebræ eam non comprehenderunt. » Sed ut non sint tenebræ, possintque eam comprehendere; tenebræ enim peccatores, tenebræ infideles : ut ergo non sint tenebræ, possintque comprehendere : « Verbum caro factum est, » et habitavit in nobis². » Videte Verbum, videte Verbum carnem, Verbum ante carnem. « In principio erat » Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Ver- » bum : omnia per ipsum facta sunt. » Ubi hic sanguis? Ecce jam auctor tuus, sed nondum est pretium tuum. Unde ergo redemptus? quia « Verbum caro factum est, » et habitavit in nobis. »

II. Paulo superius attende. « Lux, inquit, lucet in » tenebris, et tenebræ eam non comprehenderunt. » Quia ergo tenebræ lumen non comprehenderunt, opus erat hominibus humano testimonio. Diem videre non poterant, lucernam forte poterant tolerare. Quia ergo ad videndum diem minus idonei erant, lucernam tamen utcumque tolerabant : « Fuit homo missus a Deo, cui nomen » erat Joannes. Hic venit, ut testimonium perhiberet de » lumine³. » Quis, de quo, hic venit, ut testimonium perhiberet de lumine? Quomodo non erat ille lumen, si vel lucerna erat? Primo vide quia lucerna erat. Audire vis lucernam, lucernam de die in diem? De lucerna : « Vos, inquit, misistis ad Joannem, et voluistis ad horam » exultare in lumine ejus : ille erat lucerna ardens et » lucens⁴. » Joannes ergo iste quid videbat, qui lucernam contemnebat? « Non erat ille lumen, sed ut testimonium

¹ Joan. I, 1-5. — ² Ibid. 14. — ³ Ibid. 6. — ⁴ Id. v, 33 et 35.

» perhiberet de lumine. » De quo lumine? « Erat lumen » verum, quod illuminat omnem hominem venientem in » hunc mundum¹. » Si omnem hominem, ergo Joannem : Joannem qui nondum se volebat ostendere diem, ipse sibi suam accenderat testem lucernam. Sed talis erat lucerna, quæ de die posset accendi. Audi ipsum Joannem confitentem : « Nos, inquit, omnes de plenitudine ejus » accepimus². » Christus putabatur, hominem se esse fatebatur. Dominus putabatur, servum se esse confitebatur. Bene agnoscis, lucerna, humilitatem tuam, ne te superbiæ ventus extinguat. « Erat enim lumen verum, » quod illuminat omnem hominem venientem in hunc » mundum : » id est, omne animal, quod est illuminationis capax; hoc est, omnem hominem habentem mentem atque rationem, qua possit esse particeps Verbi.

III. Illud ergo quod erat lumen verum, quod illuminat omnem hominem habentem mentem venientem in hunc mundum, ubi erat? « In hoc mundo erat. » Sed et terra in hoc mundo erat, et sol et luna in hoc mundo erant. Audi de die tuo, o mentis humanæ oculus? « In » hoc mundo erat, et per ipsum mundus factus est³. » Sic erat hic, ut et antequam mundus esset, non quasi non haberet ubi esset. Deus enim habitando continet, non continetur. Ergo miro et ineffabili modo in hoc mundo erat. « Et mundus per eum factus est, et mundus » eum non cognovit. » Quis est mundus, qui per eum factus est? « In principio fecit Deus cælum et terram⁴, » quia omnia per ipsum facta sunt. Quis mundus eum non cognovit? Mundus et mundus, sicut domus et domus; domus in fabrica, domus in habitatoribus. In fabrica domus, quemadmodum magnam domum fecit, pulcherrimam domum construxit. Domus in habitatoribus, quo-

¹ Joan. 1, 8, 9. — ² Ibid. 16. — ³ Ibid. 10. — ⁴ Gen. 1, 1.

modo bona domus, benedicat eam Dominus; mala domus, parcat ei Deus. Ergo « Mundus per eum factus » est, » et habitatio et habitatores : « Et mundus eum » non cognovit, » habitatores.

IV. « In sua propria venit; et sui eum non receperunt¹. » Ergo quare venit, quasi non præsciens, quod sui non essent eum recepturi? Audi propter quod venerit : « Quotquot autem receperunt eum. » Sui non receperunt, mundus non credidit, et mundus totus credidit. Sicut dicimus : Tota arbor plena foliis, numquid fructibus est locus ablati? Utrumque dici, utrumque intelligi potest, et arbor foliis plena, et arbor fructibus plena : una arbor in utroque, sed foliis dispergendis, fructibus colligendis. Ergo fideles ejus servi, dilectores ejus, quorum gloria est, quorum spes, quorum res est²; quando auditis : « Sui eum non receperunt, » nolite dolere : quia credendo ipsius estis. « Sui eum non receperunt. » Qui isti sunt? Forte Judæi olim vocati ex Ægypto, liberati in manu potenti, per Rubrum mare trajecti, per siccum evadentes, hostibus insequentibus carentes, manna pasti, de servitute eruti, ad regnum perducti, tot beneficiis empti. Ecce sui, qui non receperunt : sed non recipiendo facti sunt alieni. In oliva erant, superbiendo fracti sunt. Oleaster contemptibilis, amaritudine baccarum³ aspernabilis, per totum mundum erat, illo totus mundus horrebat; sed tamen per humilitatem ibi meruit inseri, unde oliva superbiendo præcidi. Audi olivam superbientem, et frangi dignam : « Nos de servitute non sumus nati, » patrem habemus Abraham. » Respondetur : « Si filii » Abrahæ essetis, facta Abrahæ faceretis. » Contra id quod dictum est : « De servitute non sumus nati : Si vos

¹ Joan. 1, 11. — ² Florus ad Rom. xi. — ³ Apud Maurinenses batorum, sed male.

» Filius liberaverit, vere liberi eritis. » Liberos vos esse jactatis? « Omnis qui facit peccatum, servus est peccati¹. » Quanto ergo tutius homo servus esses hominis, quam perversæ cupiditatis? Illi tamen superbiendo humilem non receperunt. Vide oleastrum dignum inseri: Centurionem illum, non de Israëliticis, sed de Gentilibus: « Domine, non sum dignus, ut sub tectum meum » intres. » Et Dominus: « Amen dico vobis, non inveni » tantam fidem in Israël. » In oliva non inveni, quod inveni in oleastro. Ergo oliva superbiens præcidatur, oleaster humilis inseratur. Vide inserentem, vide præcidentem: « Propterea dico vobis, quia multi ab Oriente » et Occidente venient; » multus veniet oleaster inserendus in oliva: « Et recumbent cum Abraham et Isaac et » Jacob in regno cælorum. » Audisti quemadmodum oleaster humilis inseratur: audi quemadmodum oliva superba præcidatur: « Filii autem regni ibunt in tenebras exteriores, ibi erit fletus et stridor dentium². » Quare? Quia « Sui eum non receperunt. » Et quare insertus oleaster? Quia « Quotquot eum receperunt, dedit » eis potestatem filios Dei fieri³. »

V. Erige cor, genus humanum, respira in aura vitæ et securissimæ libertatis. Quid audis? quid tibi promittitur? « Dedit eis potestatem. » Quam potestatem? An forte unde inflantur homines, judicandi de capitibus humanis, ferendi sententias de innocentibus et nocentibus? « Potestatem, inquit, dedit eis filios Dei fieri. » Jam enim non⁴ erant filii, et fiunt filii; quia ille, per quem fiunt filii Dei, jam erat Filius Dei, et factus est filius hominis. Jam ergo et illi erant filii hominum, et facti sunt filii Dei. Descendit ad id quod non erat, quia

¹ Joan. viii, 33-36. — ² Matth. viii, 8-10. — ³ Joan. i, 12. — ⁴ Forte redundat, non.

aliud erat. Erige ergo spem. Magnum est quod tibi promissum est, et incredibile videtur, et quasi non posse aestimatur filios hominum fieri filios Dei. Sed plus pro illis factum est, quia Filius Dei factus est filius hominis. Erige ergo spem, o homo, pelle a corde infidelitatem. Incredibilius jam pro te factum est, quam quod tibi promissum est. Miraris si homo habeat vitam æternam? miraris si homo perveniat ad vitam æternam? mirare potius, quod Deus pro te pervenit ad mortem. Quid dubitas de promisso, tanto pignore accepto? Vide ergo quomodo te confirmat, quomodo promissionem Dei roborat: « Quotquot, inquit, receperunt eum, dedit eis » potestatem filios Dei fieri. » Qua generatione? Non illa usitata, non veteri, non transitoria vel carnali. « Non ex » carne, inquit, non ex sanguine, neque ex voluntate » viri, sed ex Deo nati sunt. » Miraris, non credis? « Verbum caro factum est, et habitavit in nobis. » Ecce unde factum est sacrificium vespertinum. Inhæreamus illi: nobiscum offeratur, qui pro nobis oblatus est. Sic enim vespertino sacrificio vita vetus interficitur, et diluculo nova oritur.

SERMO CCCXLIII 2.

De Susanna et Joseph: cum exhortatione ad castitatem.

I. DIVINÆ lectiones, et sancta oracula Dei, quæ insonuerunt auribus nostris, nidum faciant in mentibus

¹ Joan. i, 13, 14. — ² Alias 2, inter editos ex MSS. Carthusiæ majoris.